

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **B. N. L.**, zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **A. P.**, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2008, č. j. 8 Ca 163/2007 – 41,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2008, č. j. 8 Ca 163/2007 – 41, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 11. 11. 2008, č. j. 8 Ca 163/2007 – 41, zamítl žalobu B. N. L. proti rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, ze dne 2. 5. 2007, č. j. SCPP-861/C-237-2007, jímž bylo zamítnuto odvolání B. N. L. proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Brno, ze dne 12. 2. 2007, č. j. SCPP-42-BR-I-SV-2007 a současně potvrzeno toto prvostupňové rozhodnutí, kterým byl B. N. L. podle ustanovení § 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění účinném v rozhodné době, v návaznosti na ustanovení § 119 odst. 1 písm. a) bod 2 téhož zákona vyhoštěn na dobu 5 let, neboť tento cizinec vstoupil a pobýval na území České republiky jiným než zákonem předepsaným způsobem. Podle názoru městského soudu - vzhledem k povaze protiprávního jednání žalobce - jednoznačně v tomto případě převážil společenský zájem na ochraně právních norem České republiky nad zájmem na ochraně formálních osobních vztahů (rodinných vztahů), které nelze ani považovat prokazatelně za skutečné vztahy.

Správní vyhoštění proto není nepřiměřeným zásahem do soukromého nebo rodinného života cizince.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů obsahově uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel především namítl, že v jeho případě je jednou ze zásadních věcí otázka, zda je dán skutkový stav spočívající v trvajícím narušování veřejného pořádku závažným způsobem. Správní soud se touto otázkou rovněž nezabýval a je zřejmé, že posuzoval pouze stav, který byl dán v minulosti. Tento soud odmítl jeho námitku spočívající v tvrzení, že závažným způsobem nenarušil veřejný pořádek překročením státní hranice České republiky v roce 2004. Úkolem správních orgánů v řízení o správním vyhoštění je prokázat a postavit na jisto, že účastník svým pobytem na území České republiky v době vydání správního rozhodnutí závažným způsobem narušuje veřejný pořádek. V řízení před správním orgánem však bylo pouze prokázáno, že jako cizinec vstoupil a pobýval na území České republiky neoprávněně. Tohoto jednání se dopustil jediným skutkem, které tak rozhodně nezpůsobuje stav notorického a aktuálního narušování veřejného pořádku kvalifikovaným způsobem. V řízení před správním orgánem byl krácen na svých právech, a proto toto řízení vykazuje vady, pro které nelze považovat správní rozhodnutí za zákonná. Již samotný úkon správního orgánu v podobě oznámení o zahájení řízení má značné formální vady, pro které ho nelze považovat za písemnost, jejímž doručením je zahájeno správní řízení. V podrobnostech pak odkazuje na bod II. žaloby a trvá na tom, že řízení z moci úřední lze zahájit doručením pouze takové písemnosti, která bude po obsahové stránce naprosto perfektní. Bez náležité reakce městského soudu zůstalo též nejednoznačné postavení matky nezletilé dcery v řízení před správním orgánem. Správní soud k této otázce uvedl, že matka splňuje podmínky ustanovení § 27 písm. a) správního řádu a je tedy účastníkem řízení. Tento závěr lze dovodit z toho, že je zákonnou zástupkyní nezletilé dcery. Přestože správní soud považuje matku nezletilé dcery za účastnici řízení, nelze její vyjádření do protokolu považovat za zákonný prostředek k provedení důkazu ve smyslu § 51 odst. 1 správního řádu. Je tomu tak proto, že jako účastník řízení nebyl o tomto úkonu vyrozuměn, což je v rozporu s ustanovením § 4 odst. 3 správního řádu. Tuto nezákonnost však nelze zhojit tím, že bude následně s protokolem seznámen, případně navržením provedení dalšího důkazu. Přes tyto skutečnosti však správní orgán tento důkaz hodnotil a vzájemné rozpory ve výpovědích pouze konstatoval, aniž by odůvodnil, z jakého důvodu to které tvrzení považuje za pravdivé či nikoliv. S ohledem na výše uvedené proto stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal procesní předpoklady věcného projednání kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že tomuto postupu nic nebrání. Stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou k jejímu podání. Stěžovatel je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, a jsou tedy splněny všechny zákonné podmínky povinného

zastoupení stěžovatele v tomto řízení, které jsou uvedeny v ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. Kasační stížnost byla stěžovatelem podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a svým obsahem míří na kasační důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů proto shledal kasační stížnost jako přípustnou s tím, že byly splněny zákonné procesní předpoklady pro její projednání.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a jelikož přitom shledal i vady uvedené v odstavci 3 tohoto ustanovení (nepřezkoumatelnost rozhodnutí a zatíženost rozhodnutí vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé), k nimž musel přihlédnout z úřední povinnosti, dospěl k závěru, že napadený rozsudek je třeba zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

Správním rozhodnutím ze dne 12. 2. 2007, č. j. SCPP-42/BR-I-SV-2007, Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Brno, bylo stěžovateli uděleno správní vyhoštění na dobu 5 let. Toto rozhodnutí bylo vydáno na základě kontroly cestovního dokladu stěžovatele a evidence cizinecké policie, neboť bylo zjištěno, že stěžovatel neoprávněně vstoupil a pobývá na území České republiky. Stěžovatel sám do protokolu ze dne 6. 2. 2007 uvedl, že přicestoval v únoru 2005 letecky do Moskvy a do České republiky pokračoval přes Polsko. Státní hranici překročil v úkrytu, ale osoby, které jej přes hranici převezly, nezná (těmto osobám pouze zaplatil 3000 USD za cestu). Podle správního orgánu stěžovatel nesplňuje ani jednu z podmínek uvedených v ustanovení § 18 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném v rozhodné době, které by ho opravňovaly k pobytu na území České republiky bez víza a proto se dopustil svým jednáním přestupku podle § 157 odst. 1 písm. m) citovaného zákona.

Stěžovatel v kasační stížnosti mimo jiné namítá, že oznámení o zahájení správního řízení má značné formální vady, pro které jej nelze považovat za zákonný akt správního orgánu, jehož doručením je zahájeno správní řízení. V podrobnostech pak odkazuje na bod II. žaloby a trvá na tom, že řízení z moci úřední lze zahájit pouze doručením písemnosti, která je po obsahové stránce naprosto perfektní.

Nejvyšší správní soud nemohl tuto stěžovatelovu kasační námitku přezkoumat, neboť městský soud se k uvedené žalobní námitce v odůvodnění napadeného rozsudku vůbec nevyjádřil. V tomto bodě proto kasační soud shledal odůvodnění napadeného rozsudku městského soudu zcela nedostačující a nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodu.

Nejvyšší správní soud při posuzování uvedené námitky kasační stížnosti vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, uveřejněný pod č. 34 ve svazku č. 3 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, uveřejněný pod č. 85 ve svazku č. 8 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces, jakož i pojem právního státu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, je i povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit (ve

správním soudnictví podle ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s.). Z odůvodnění rozhodnutí proto musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nepřezkoumatelné rozhodnutí nedává dostatečné záruky v tom směru, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces. Uvedená ustálená judikatura Ústavního soudu měla – ve vztahu k odůvodnění správních rozhodnutí, pro něž platí zásadně stejné principy – svého předchůdce v judikatuře Vrchního soudu v Praze (např. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, sp. zn. 6 A 48/92, uveřejněné v Soudní judikatuře ve věcech správních pod č. 27/1994) a našla svůj odraz i v judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, dostupný na www.nssoud.cz, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, který byl uveřejněn pod č. 689/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Této judikatuře je společné, že „není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci z hlediska účastníka řízení klíčovou, na níž je postaven základ jeho žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá“. Nejvyšší správní soud též vyslovil v rozsudku ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, který byl uveřejněn pod č. 787/2006 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, že „opomene-li krajský (městský) soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat jednu ze žalobních námitek, je jeho rozhodnutí, jímž žalobu zamítl, nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.)“.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že se městský soud nezabýval otázkou, zda je dán skutkový stav spočívající v trvajícím narušování veřejného pořádku závažným způsobem. Ve správním řízení bylo totiž jen prokázáno, že stěžovatel neoprávněně vstoupil a pobýval na území České republiky, ale tento skutek ještě nezpůsobuje stav notorického a aktuálního narušování veřejného pořádku kvalifikovaným způsobem.

Podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb. policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, a) až na 10 let, je-li důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí závažnou nemocí.

Podle ustanovení § 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. rozhodnutí o správním vyhoštění občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka, který na území pobývá přechodně, lze vydat pouze v případě, že občan Evropské unie nebo jeho rodinný příslušník závažným způsobem narušuje veřejný pořádek; to neplatí, jde-li o občana Evropské unie, který pobývá na území nepřetržitě po dobu nejméně 10 let.

Podle ustanovení § 51 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, lze k provedení důkazu užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu

věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek..

Podle ustanovení § 52 s. ř. s. soud rozhodne, které z navržených důkazů provede, a může provést i důkazy jiné.

Podle ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. v rámci dokazování může soud zopakovat nebo doplnit důkazy provedené správním orgánem, neupraví-li zvláštní zákon rozsah a způsob dokazování jinak. Soud jím provedené důkazy hodnotí jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem a ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného.

Ustanovení § 77 s. ř. s. tedy zakládá právo soudu dokazováním ujasnit nebo upřesnit jaký byl skutkový stav, ze kterého správní orgán ve svém rozhodnutí vycházel. Soud má rovněž právo důkazy provedené správním orgánem doplnit a zajistit dostatečně přesně skutkový stav jako podklad pro rozhodování soudu v rámci plné jurisdikce. Správní soud není vázán ani důkazními návrhy účastníků a může k úplnému zjištění skutkového stavu provést i důkazy další. Zásada volného hodnocení důkazů neznamená, že by soud ve svém rozhodování měl na výběr, které z provedených důkazů vyhodnotí a které nikoli nebo o které z provedených důkazů své skutkové závěry opře a které opomene. Soud má bezesporu právo posoudit a rozhodnout, které z navržených důkazů provede a které nikoli, toto právo jej však nezavazuje povinnosti odůvodnit, co jej vedlo k takovému závěru. Při hodnocení důkazů z hlediska jejich závažnosti soud určuje, jaký význam mají jednotlivé důkazy pro jeho rozhodnutí a zda o ně může opřít svá skutková zjištění. Rozhodnutí soudu se tedy musí opírat o důvody, na základě kterých lze učinit určitý závěr a musí z něj být seznatelné, že při tvorbě skutkového i právního závěru, byla respektována logika uvažování a to v kontextu s ostatními důkazy.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že správní řízení ohledně správního vyhoštění stěžovatele bylo zahájeno pouze na základě skutečnosti, že se stěžovatel nachází na území České republiky bez platného víza. V protokolu o vyjádření účastníka správního řízení sepsaného dne 6. 2. 2007 však stěžovatel uvedl, že přicestoval na území České republiky v úkrytu a za cestu zaplatil osobám, které jej převezly 3000 USD. Tento účastník řízení rovněž uvedl, že se v květnu 2005 seznámil na tržnici s A. P. a že je otcem dítěte I. P., nar. x, která je občanem České republiky. Dotyčná naopak do protokolu ze dne 9. 2. 2007 uvedla, že k zapsání vietnamského otce (stěžovatele) byla donucena pod hrozbou střelné zbraně a likvidace její osoby a rodiny. Přestože bylo správní řízení zahájeno pouze z důvodu stěžovatelova pobytu na území České republiky bez platného víza, v odůvodnění rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, ze dne 12. 2. 2007, jímž bylo stěžovateli uděleno správní vyhoštění, je však hodnocen jednak stěžovatelův neoprávněný vstup na území České republiky a jednak také obcházení zákona, které správní orgán spatřuje v jednání, jež předcházelo přiznání otcovství k dítěti I. P. Právě v popsáných jednáních shledal správní orgán závažné narušení veřejného pořádku, neboť stěžovatel prokazatelně a opakovaně porušoval zákon.

Stěžovatel v žalobě namítal, že žalovaný správní orgán neuvedl, v čem spočívá důvodné nebezpečí z narušení veřejného pořádku závažným způsobem. V této souvislosti

poukázal zejména na to, že správní orgán neobjasnil, proč považuje za pravdivé pouze tvrzení matky nezletilé, kterou je A. P. Kasační soud musí konstatovat, že městský soud k uvedeným otázkám nezaujal žádné zásadní stanovisko. Správní soud se omezil na to, že - se zřetelem k souhlasnému prohlášení rodičů (stěžovatele a matky nezletilé I. P.) ze dne 1. 2. 2007 před Úřadem městského obvodu Moravská Ostrava - vzal za prokázané otcovství stěžovatele k I. P., nar. x. Městský soud však již nevzal v úvahu obsah jednotlivých výpovědí stěžovatele a matky uvedeného dítěte, z nichž je zřejmý zcela zásadní rozpor. Matka nezletilé I. A. P. tvrdí, že otcem jejího dítěte není stěžovatel, ale M. H., nar. y, který je t. č. ve výkonu trestu. A. P. navíc podrobně popisuje, za jakých okolností došlo později k souhlasnému prohlášení rodičů, které v případě, že k nim skutečně došlo, vykazují znaky trestné činnosti (souhlasné prohlášení rodičů pod výhrůzkami střelnou zbraní a hrozbami násilí). Městský soud se však vyhodnocení uvedených rozporných tvrzení obou dotčených osob a okolností přecházejících souhlasnému prohlášení rodičů zcela vyhnul a ryze formálně, bez přihlédnutí k závažnosti uvedených tvrzení a okolností, pouze na základě zápisu v matriční knize, aplikoval na cizince režim ustanovení § 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., ve znění v rozhodné době, které obsahuje úpravu vyhoštění rodinného příslušníka občana Evropské unie. Byť správnímu soudu nepřísluší rozhodovat o platnosti vůle matky nezletilé I. P. při souhlasném prohlášení rodičů, měl mít k dispozici minimálně výsledky prověřování trestního oznámení, které učinila A. P., na jejichž základě měl zvolit další v úvahu přicházející postup. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že ve správním řízení, vzhledem k popsaným tvrzením a okolnostem, byla zpochybněna dobrovolnost souhlasného prohlášení rodičů ze strany matky nezletilé I. P. stran otcovství stěžovatele k této nezletilé. Nebylo proto na místě bez dalšího vycházet jen ze souhlasného prohlášení rodičů ze dne 1. 2. 2007 před Úřadem městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, protože okolnosti, které tomuto prohlášení podle tvrzení matky nezletilé jsou velmi závažné, a bez jejich prověření nelze odpovědně v této věci rozhodnout. Správní orgán a městský soud však vzaly za prokázané, že stěžovatel obcházel zákon, v němž spatřovaly narušování veřejného pořádku závažným způsobem a aplikovaly tak ustanovení týkající se vyhoštění rodinného příslušníka občana Evropské unie. K takovém závěru však nelze dospět pouze na základě existence rozporných výpovědí stěžovatele a matky nezletilé I. P., aniž byly základy rozporů vůbec odstraněny.

Nejvyšší správní soud proto neshledal v nyní projednávané věci pro citovaný závěr správního soudu dostatek odůvodnění. Správní soud i přesto, že v řízení vyvstaly zcela zásadní pochybnosti ohledně zápisu stěžovatelova otcovství k I. P. do matriční knihy, vzal za prokázané, že stěžovatel je skutečným otcem dotčeného dítěte. Navíc tímto závěrem zcela přehodnotil jednání stěžovatele, které zápisu otcovství předcházelo, neboť správní orgán zhodnotil tento stav jako porušování veřejného pořádku a obcházení zákona.

V tomto směru lze poukázat i na závěry Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 14. 6. 2007, č. j. 5 Afs 104/2006 - 73, dostupném na www.nssoud.cz, konstatoval, „Zásada volného hodnocení důkazů mimo jiné znamená, že jednotlivým důkazům je přisuzována určitá hodnota závažnosti (důležitosti), hodnota zákonnosti a hodnota pravdivosti (věrohodnosti). Přiznal-li soud jednomu z důkazních prostředků povahu nezvratného důkazu (přitom nehodnotil ostatní důkazní prostředky a další skutečnosti, které v daňovém řízení vyplynuly a které byly obsaženy ve správním spise),

aniž by jeho rozhodnutí obsahovalo úvahy, které soud k učiněným skutkovým a právním závěrům vedly, je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění.“

Nejvyšší správní soud souhlasí se stížným bodem, v němž stěžovatel namítá, že pokud nebyl jako účastník řízení vyrozuměn o úkonu správního orgánu ze dne 9. 2. 2007, resp. o vyjádření účastníka správního řízení A. P. z téhož dne, šlo o postup, který není v souladu s ustanovením § 4 odst. 3 správního řádu. Podle toho ustanovení totiž musí správní orgán s dostatečným předstihem uvědomit dotčené osoby o úkonu, který učiní, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu. Touto dotčenou osobou je i stěžovatel, protože se uvedený úkon správního orgánu dotýkal jeho oprávněných zájmů (§ 2 odst. 3 správního řádu). Nezáleží na tom, že jde o vztah dvou účastníků řízení, jejichž zájmy mohou být často také protichůdné. Tuto vadu řízení pochopitelně nelze zhojit jen tím, že by stěžovatel byl jen následně seznámen s protokolem, případně navržením provedení dalšího důkazu. Je sice možné, že účastník řízení nebude požadovat opakování tohoto úkonu, ale v případě, že na opakování bude trvat, třeba mu vyhovět. Jiný postup by byl i v rozporu s ustanovením čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům.

Nejvyšší správní soud musí rovněž přisvědčit stěžovatelově námitce mířící na nejednoznačné postavení matky nezletilé dcery v průběhu řízení.

Kasační soud z obsahu správního spisu zjistil, že v rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké pohraniční policie Brno, ze dne 12. 2. 2007, jímž bylo stěžovateli uděleno správní vyhoštění, je A. P. označena jako účastník řízení. Rovněž v rozhodnutí žalovaného správního orgánu je A. P. označena jako účastník řízení. Obsahem soudního spisu na str. 28 je však již pokyn soudce městského soudu, aby soudní kancelář zaslala informace o jednání pro zúčastněnou osobu – A. P., O. – P., B. 995/85. Jednání městského soudu bylo nařízeno na 11. 11. 2008, přičemž zástupce žalobce ani žalovaný se nedostavili, osoba zúčastněná – A. P. se rovněž nedostavila. Městský soud proto rozhodl ve věci rozsudkem ze dne 11. 11. 2008, č. j. 8 Ca 163/2007 – 41, a žalobu zamítl. Z pokynu soudce, který je obsahem soudního spisu na str. 47 je zřejmé, že A. P., již správní soud v řízení označil za osobu zúčastněnou na řízení, nebyl předmětný rozsudek ve věci vůbec doručován, o čemž svědčí i chybějící doručenka.

Podle ustanovení § 34 odst. 1 s. ř. s. jsou osobami zúčastněnými na řízení osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných uplatňovat.

Podle § 34 odst. 2, věty čtvrté, s. ř. s., zjistí-li předseda senátu v průběhu řízení, že je tu další osoba, přicházející v úvahu jako osoba zúčastněná na řízení, předseda takovou osobu vyrozumí o probíhajícím řízení a vyzve ji, aby ve lhůtě, kterou jí k tomu současně stanoví, oznámila, zda v řízení bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení.

Podle § 34 odst. 3 s. ř. s., má osoba zúčastněná na řízení právo předkládat písemná vyjádření, nahlížet do spisu, být vyrozuměna o nařízením jednání a žádat, aby jí bylo při jednání uděleno slovo. Doručuje se jí rozhodnutí, jímž se řízení u soudu končí.

Nejvyššímu správnímu soudu není ve smyslu shora uvedené právní úpravy zřejmé, z jakého důvodu městský soud jednal s A. P. jako s osobou zúčastněnou na řízení, neboť ji jednak nevyzval k oznámení, zda hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení a součástí soudního spisu ani žádné předmětné oznámení s uvedeným úmyslem není. A. P. bezpochyby není účastníkem soudního řízení (§ 33 s. ř. s.), neboť není ani žalobcem ani žalovaným v projednávané věci, a proto by se mohla řízení účastnit pouze jako osoba zúčastněná na řízení v případě, že by výslovně oznámila, že bude v řízení práva osoby zúčastněné na řízení uplatňovat (§ 34 odst. 1 s. ř. s.), což se však nestalo. Městský soud, který nedbal uvedeného ustanovení, však přesto A. P. označil jako osobu zúčastněnou na řízení, o jednání před soudem ji dokonce informoval, avšak rozsudek ve věci jí už jako osobě zúčastněné na řízení nedoručil v rozporu s ustanovením § 34 odst. 3 s. ř. s. a ustanovením § 54 odst. 3 s. ř. s. Nejvyšší správní soud v uvedeném procesním pochybení městského soudu spatřuje vadu, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s., § 109 odst. 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že napadený rozsudek městského soudu je ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nepřezkoumatelný a trpí i jinou vadou řízení před soudem, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Kasačnímu soudu proto nezbylo než tento napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V tomto řízení bude na městském soudu, aby se znovu zabýval všemi žalobními námitkami, vyšel při svém rozhodování ze základní myšlenky nálezu Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2002, sp. zn. I ÚS 55/01, který konstatoval, že „Pokud v souzené věci nelze z dosud provedeného dokazování bezpečně usoudit na takový skutkový stav, s nímž by byly v souladu i právní závěry předchozího soudního rozhodnutí týkajícího se žaloby proti rozhodnutí správních orgánů, je z hlediska spravedlivého procesu nutné vzniklou protiústavní důkazní mezeru vyloučit a dokazování doplnit“, ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006 - 99, který je dostupný na www.nssoud.cz, v němž kasační soud konstatoval, že „Ustanovení § 77 odst. 2 věty první s. ř. s. je faktickou transpozicí požadavku tzv. „plné jurisdikce“ coby atributu práva na spravedlivý proces. Soud při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co zde nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Soud tedy zcela samostatně a nezávisle hodnotí správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní deficity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění, nebo tak učiní sám.“, vycházel z konkrétních závěrů vyjádřených v odůvodnění tohoto rozsudku Nejvyššího správního soudu a poté vydal rozhodnutí, které bude odpovídat zákonu.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze) a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Městský soud rozhodne v novém rozhodnutí o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2009

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu